

Передмова

Французи кажуть: «Вмієш працювати з нашим дієсловом — вмієш правильно розмовляти французькою мовою». Адже дієслово — це одна з найважливіших граматичних категорій. Воно несе тематичну інформацію і служить присудком у реченні.

Мистецтво відмінювання французького дієслова — це вміння вживати його в усіх граматичних часах, особах, способах, станах. Сукупність цих форм називають відмінюванням.

Пропонований довідник призначений для широкого кола осіб, які вивчають французьку мову на 1-му курсі вищих навчальних закладів та факультетів іноземних мов, у середніх навчальних закладах, а також на курсах, гуртках та для індивідуальних занять.

Довідник має суто практичну спрямованість. Його мета — оригінальним та доступним способом допомогти оволодіти моделями відмінювання французьких дієслів в базових граматичних часах та їх вживанням у мовленні.

З методичної точки зору довідник складається з таких частин:

- морфологічна характеристика дієслова;
- основні принципи відмінювання: часові форми, способи, стани;
- визначення групи дієслова та його ролі у реченні;
- відмінювання дієслів з поясненням правил вживання, визначення основи і закінчень та прикладами, які допоможуть уникнути орфографічних труднощів;
- перелік найбільш уживаних дієслів. Усі подані зразки дієслів — адаптовані до шкільної програми.

У процесі укомплектування довідника «Я вивчаю будову французького дієслова та його відмінювання» автор дотримувалася трьох основних принципів у підході до вивчення граматичних категорій дієслова та роботи з ним:

- 1) зрозуміти проблему, яку потрібно розв'язати;
- 2) зробити висновок з того, що навчилися при роботі з дієсловом.
- 3) використати набуті знання при виконанні запропонованих завдань для закріплення вивченого матеріалу.

У довіднику враховані вимоги Загальноєвропейських Рекомендацій з мовної освіти та програм Міністерства освіти і науки України.

SOMMAIRE

ЗМІСТ

○ Étude grammaticale du verbe	
<i>Граматичне дослідження дієслова</i>	7
Caractéristique morphologique du verbe	
<i>Морфологічна характеристика дієслова</i>	8
Identifier le verbe dans la phrase	
<i>Розпізнавати дієслово у реченні</i>	12
Identifier le groupe du verbe	
<i>Розпізнавати групу дієслова</i>	15
Distinguer la base et la terminaison du verbe	
<i>Розрізняти основу та закінчення дієслова</i>	19
Identifier le sujet du verbe-prédicat	
<i>Розпізнавати підмет дієслова-присудка</i>	23
Les verbes impersonnels	
<i>Безособові дієслова</i>	29
Les verbes transitifs et intransitifs	
<i>Перехідні і неперехідні дієслова</i>	34
Les verbes pronominaux	
<i>Зворотні дієслова</i>	39
La voix active et passive du verbe	
<i>Активна і пасивна форми дієслова</i>	44
La forme interrogative du verbe	
<i>Питальна форма дієслова</i>	49
La forme négative du verbe	
<i>Заперечна форма дієслова</i>	54
Situer le moment de l'action	
<i>Визначити момент (мить) дії</i>	57
Indicatif: utiliser le présent et les formes du présent	
<i>Дійсний спосіб: вживати теперішній час та форми теперішнього часу</i>	61
Indicatif: utiliser l'imparfait et les formes de l'imparfait	
<i>Дійсний спосіб: вживати минулий незавершений час та форми минулого незавершеного часу</i>	67
Indicatif: utiliser le passé simple et les formes du passé simple	
<i>Дійсний спосіб: вживати минулий завершений час та форми минулого завершеного часу</i>	72
Indicatif: utiliser le futur simple et les formes du futur simple	
<i>Дійсний спосіб: вживати простий майбутній час та форми простого майбутнього часу</i>	77

L'indicatif: utiliser le passé composé et les formes du passé composé

Дійсний спосіб: вживати минулий завершений час та форми минулого завершеного часу 82

L'indicatif: utiliser le plus-que-parfait et les formes du plus-que-parfait

Дійсний спосіб: вживати давноминулий час та форми давноминулого часу 89

L'indicatif: utiliser le futur proche et le futur proche dans le passé, les formes du futur proche et du futur proche dans le passé

Дійсний спосіб: вживати найближчий майбутній час та найближчий майбутній час за дією минулого, форми найближчого майбутнього часу та найближчого майбутнього часу за дією минулого 94

L'indicatif: utiliser le passé récent et le passé récent dans le passé, les formes du passé récent et du passé récent dans le passé

Дійсний спосіб: вживати безпосередній минулий час та безпосередній минулий час за дією у минулому, форми безпосереднього минулого часу та безпосереднього минулого часу за дією у минулому 99

L'indicatif: utiliser le futur dans le passé et les formes du futur dans le passé

Дійсний спосіб: використовувати майбутній час по відношенню до минулої дії, форми майбутнього часу по відношенню до минулого 103

Le mode conditionnel: utiliser le présent, utiliser le passé, les formes du présent et du passé du conditionnel

Умовний спосіб: вживати теперішній час умовного способу, вживати минулий час умовного способу, форми теперішнього та минулого часів умовного способу 107

Le mode subjonctif: utiliser le présent du subjonctif et le passé du subjonctif, les formes du présent et du passé du subjonctif

Суб'єктивний спосіб: вживати теперішній час суб'єктивного способу та минулий час суб'єктивного способу, форми теперішнього та минулого часів суб'єктивного способу 114

Identifier l'infinitif

Визначити неозначену форму дієслова 120

Mode impératif: les formes du présent

Наказовий спосіб: форми теперішнього часу 124

Concordance des temps de l'indicatif <i>Узгодження часів дійсного способу</i>	128
Le participe présent <i>Дієприкметник теперішнього часу</i>	132
Le gérondif <i>Дієприслівник недоконаного виду</i>	135
Le participe passé <i>Дієприкметник минулого часу</i>	138
○ Tableaux de conjugaison <i>Таблиці відмінювання</i>	142
L'auxiliaire avoir <i>Допоміжне дієслово avoir</i>	145
L'auxiliaire être <i>Допоміжне дієслово être</i>	148
être aimé verbe à la voix passive <i>Дієслово être aimé у пасивній формі</i>	151
Verbe pronominal se laver. Verbe-modèle <i>Зворотнє дієслово se laver. Дієслово-зразок</i>	154
Les verbes du 1er groupe <i>Дієслова 1-ої групи</i>	157
Les verbes du 2e groupe <i>Дієслова 2-ої групи</i>	193
Les verbes du 3e groupe <i>Дієслова 3-ої групи</i>	199
Les verbes défectifs <i>Неповні дієслова</i>	338
Les verbes impersonnels <i>Безособові дієслова</i>	346
○ Répertoire des verbes les plus courants de la langue française <i>Перелік найбільш вживаних дієслів французької мови</i>	352
Mode d'emploi <i>Спосіб вживання</i>	352
Répertoire des verbes <i>Перелік дієслів</i>	354
Index <i>Алфавітний показник</i>	422

Connaissez-vous le secret pour apprendre mieux le français? Apprenez bien la structure du verbe français et sa conjugaison. Bon courage ! Bienvenus dans la compréhension du verbe français!

Чи знаєте ви секрет, як краще вивчати французьку мову? Вивчайте добре будову французького дієслова та його відмінювання. Успіхів! Ласкаво просимо у світ розуміння французького дієслова!

Étude grammaticale du verbe

Граматичне дослідження дієслова

CARACTÉRISTIQUE MORPHOLOGIQUE DU VERBE

МОРФОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ДІЄСЛОВА

J'observe et j'analyse

Я спостерігаю і аналізую

Le verbe français c'est une partie indépendante du discours. Il a plusieurs formes qui le caractérisent et le distinguent des autres parties du discours. Le verbe est l'une des catégories grammaticales les plus importantes. Il apporte une information sur le thème et sert, alors, le prédicat dans la phrase.

Дієслово — самостійна частина мови. Воно має кілька форм, які його характеризують і відрізняють від інших частин мови. Дієслово є однією з найважливіших граматичних категорій. Воно несе тематичну інформацію і, отже, служить присудком у реченні.

Le verbe répond aux questions :

Que faire? Lire. (Infinitif). Що робити? Читати. (Неозначена форма дієслова).

Que font-ils? Ils lisent. (Présent). Що вони роблять? Вони читають. (Теперішній час)

Que feront-ils? Ils liront. (Futur simple). Що вони робитимуть? Вони читатимуть. (Простий майбутній час).

Qu'est-ce qu'ils ont fait? Ils ont lu un texte. (Passé composé). Що вони зробили? Вони прочитали текст.

Ce qu'on a remarqué

Те, що помітили

Le verbe français a ses catégories grammaticales: **la personne**, **le mode**, **le temps**, **la voix**, **le nombre**. Donc, les verbes français varient **en personne**, **en nombre**, **en voix**, **en mode**, **en temps**.

Французьке дієслово має свої граматичні категорії: особу, стан (форма), час, спосіб, число. Отже, французькі дієслова змінюються за особами, числами, способами, часами, станом (формою).

Ces particularités quelle influence ont-elles sur le verbe ?

Який вплив мають на дієслово ці особливості?

La personne. Elle marque le rapport du sujet de l'action à celui qui parle, à l'acte de la parole. On en distingue trois.

Особа. Вона вказує на відношення підмета дії до того, хто говорить у момент мовлення. Розрізняють 3 особи.

Singulier (Однина)

1re personne: je – parle – *я розмовляю*

2e personne: tu – parles – *ти розмовляєш*

3e personne: il, elle, on – parle – *він, вона розмовляє*
розмовляють (безособова форма)

Pluriel (Множина)

1re personne: nous – parlons – *ми розмовляємо*

2^e personne: vous – parlez – *ви розмовляєте*

3^e personne: ils, elles – parlent – *вони розмовляють*

Le nombre. Il indique le singulier ou le pluriel du sujet et du verbe.

Число. Число визначає однину або множину підмета.

Je lis.

Я читаю (однина).

Nous lisons.

Ми читаємо (множина).

Les voix. Elles marquent le rapport entre le sujet et l'action du verbe. On distingue deux voix.

Стани (форми). Вони вказують на зв'язок між підметом і дією, вираженою дієсловом. Розрізняють два стани (дві форми).

La voix active – активний стан (форма)

Marie écrit une lettre.

Марія пише листа.

Дієслово écrit є дієсловом в активному стані.

Підмет Marie виконує дію виражену цим дієсловом.

La voix passive – пасивний стан (форма)

La lettre est écrite par Marie.

Лист написаний Марією.

Дієслово est écrite стоїть у пасивному стані, тому що дія, яку воно виражає виступає додатком.

Les modes. Ils précisent le rapport de l'action exprimée par le verbe, concernant la réalité. Le mode peut être réel, supposé, possible ou imposé.

Способи. Вони уточнюють зв'язок дії, вираженої дієсловом, по відношенню до дійсності. Спосіб може бути дійсним, припущеним, можливим чи нав'язаним.

<u>Indicatif</u>	<u>Impératif</u>	<u>Conditionnel</u>	<u>Subjonctif</u>
Je traduis. <i>Я перекладаю.</i> (le fait réel) (реальна дія)	Traduis! <i>Переклади!</i> (ordre, absence du pronom-sujet) (наказ, відсутність займенника-підмета)	Je traduirais. <i>Я переклав би.</i> (le fait possible) (можлива дія)	Qu'il traduise! <i>Нехай він перекладає!</i> (le fait imposé) (нав'язана дія)

Les temps. Ils indiquent l'action du verbe soit dans le plan du présent, soit dans le plan du passé ou du futur.

Часи. Вони визначають дію дієслова відповідно до теперішнього, минулого чи майбутнього часів.

Ils lisent. <i>Вони читають.</i> Présent	Ils ont lu. <i>Вони прочитали.</i> Passé composé	Ils liront. <i>Вони читатимуть.</i> Futur simple
--	--	--

Rubrique pratique: je me contrôle moi-même **Consultez toujours les tableaux de conjugaison**

Vouvoyer ou tutoyer

a) Mettez les pronoms convenables.

Exemples: *Tu es étudiant en philosophie.*

Vous allez à l'Université.

1. ... apprends beaucoup de matières.
2. ... êtes en 3 année d'économie.
3. ... finis le gâteau.
4. ... voyez la fille là-bas ?
5. ... jouez au tennis.

6. ... aimes le sport d'équipe.
7. ... savez jouer au golf ?
8. ... cours tous les jours.
9. ... travailles à la ferme.
10. ... regardez la télé.

b) Complétez par le pronom qui convient (parfois plusieurs possibilités)

Exemple: Elle téléphone souvent.

1. ... travaillons à Odessa.
2. ... prépare le repas.
3. ... montres tes photos.
4. ... cherchons un appartement.
5. ... habitent au deuxième étage.
6. ... racontez bien cette poésie.
7. ... visite la capitale.
8. ... répétez encore une fois.
9. ... bronze sur la plage.
10. ... détestent la campagne.

b) Précisez les catégories grammaticales des (personne, temps, voix, mode) dans les phrases ci-dessous:

1. Elles ont regardé ce film.
2. Nous déjeunerons à 13 heures.
3. Il arrive ce soir.
4. Vous allez écouter une cassette.
5. Tu habites en Ukraine.
6. Elle est restée à la maison.
7. Ils viennent de traduire ce texte.
8. Vous étudiez en Europe ?
9. Maman préparait le repas.
10. Tu as trouvé son adresse ?
11. Pouvez-vous me consulter un bon dentiste?
12. Je vous présente une ancienne collègue.
13. Il m'a donné une bonne réponse.
14. Nous voudrions une boisson fraîche, s'il vous plaît.

IDENTIFIER LE VERBE DANS LA PHRASE

РОЗПІЗНАВАТИ ДІЄСЛОВО У РЕЧЕННІ

J'observe et j'analyse
Où est le verbe dans la phrase?

Де місце дієслова у реченні?

Comparez la forme des
phrases dans chaque colonne.

Порівняйте форму речень
у кожній колонці.

La victoire de l'équipe de
l'Ukraine.

Перемога команди України.

L'arrivée des enfants chez leur
cousine.

*Приїзд дітей до їхньої
двоюрідної сестри.*

Le chant du rossignol.

Спів солов'я.

Le départ du train.

Відправлення поїзда.

Le retour de Marie de l'école.

Повернення Марії зі школи.

L'équipe de l'Ukraine a gagné.

Команда України виграла.

Les enfants sont arrivés chez
leur cousine.

*Діти приїхали до їхньої
двоюрідної сестри.*

Le rossignol chantait.

Соловей співав.

Le train part.

Поїзд відправляється.

Marie retrouvera de l'école à
15 heures.

*Марія повернеться зі школи
о 15 годині.*

Chaque paire de phrases pré-
sente un événement identique.
Pourtant il y a une différence.

Кожна частина речень пред-
ставляє ідентичну (тотожну)
подію. Проте, є одна відмін-
ність.